

(هوالعادل)

در «نورآباد ممسنی» هنگام فرا رسیدن زایمان، ابتدا همسایگان مامای محلی را خبر می کردند، اگر زن زائو درد داشت ولی درد اصلی زایمان شروع نشده بود مقداری شیره انگور و روغن حیوان را با فلفل سیاه مخلوط می کردند به او می دادند تا به اصطلاح دردش تند شود، سپس ماما شکم زن را با روغن حیوانی مالش می داد و مقداری گل را داغ می کردند و تاوه ای روی آن قرار می دادند تا زن زائو روی آن بنشیند، ماما پشت سر زائو می نشست و زن دیگری رو به روی او و شانه هایش را می گرفت سپس شیشه ای خالی به دست زائو داده و به او می گفتند که در آن بدمد تا این امر باعث تسریع در امر زایمان گردد. زمانی که سر بچه پیدا می شد ماما پارچه ای را در دست می گرفت تا نوزاد را در آن بپیچاند. از طرفی زنی که رو به رو نشسته بود با یک دست بالای شکم او را می گرفت تا جفت بالاتر نرود. پس از متولد شدن بچه، ماما سه انگشت از جفت را نگه داشته و از آن به بعد قیچی می کند، پس ناف بچه را با ریسمان سیاه و سفید می بندد و آن گاه جفت را از شکم خارج کرده و در زیر خاک چال می کنند. معمولاً برای زودتر متولد شدن بچه سوره مریم را می خوانند. سپس دواي گرمي به نام «زیره تو» درست می کنند.

این دوا از آرد روغن، زردچوبه، دارچین و زیره تهیه می شود. در این منطقه تا ۱۲ ساعت پس از تولد بچه هیچ چیز به او نمی دادند حتی شیر یا آب.

پس از ۱۲ ساعت، داروي گیاهي به نام «گینه» را که تلخ و بد طعم است می جوشانند و مقدار کمی از آن را به بچه می دادند تا شکمش پاک و تمیز شود. پس از تولد نوزاد در گوش او اذان می گویند، این کار را پدر بزرگ و گاهی سید محل انجام می داد. اسامی نوزادان را معمولاً از اسامی ائمه و گاهی از اسامی شاهنامه انتخاب می کنند.

در این منطقه زنان را در روز سوم، هفتم، دهم و چهلم به حمام می برند، البته در روستای تیر تاج زنی را که پسر زاییده در روز دهم و زنی را که دختر زاییده روز هفتم به حمام می برند.

در روز چهلم ماما به همراه یکی از اطرافیان، مادر و بچه را برای ریختن آب چله به حمام می برند و 40 عدد ریگ را درون ظرف آب می اندازند و آن را روی سر زائو می ریزند. این کار را معمولاً با پیاله مسی انجام می دهند.

در روستای عرب خاکک چهل تا کاسه پر از آب می کنند و در دیگری می ریزند و سپس آن را روی سر زائو می ریزند و چنین می خوانند:

چهل مار و موری و عقرب گاو و گوسفند و در

چهل بدر چله بدر چله روزه و در

پس از آن زائو را می خوابانند و با روغن، تمام بدن او را ماساژ می دهند و در ضمن از آب چله به روی پسر بچه هم می ریزند.

کر زئون

در بین لرهای منطقه رسم است که اگر زنی پس از چند دختر صاحب پسری شود جشن و پایکوبی می کنند و

گوسفندی را قربانی می کنند و آن را بین اهالی محل تقسیم می کنند. در اصطلاح محلی به آن کر زئونی یا پسر

زائونی می گویند. البته در خانواده های ثروتمندان عشایری این جشن با تجملات بیشتر و در خانواده ای کم درآمد با تجملات کمتری برگزار می شود.

اعتقادات و باورها

مردم معتقدند که آل، يك زن با هيبت ترسناك است كه به سراغ زنان زائو مي آيد و جگر زائو را با خود مي برد و يا به بچه اش آسيب مي رساند. براي جلوگیری از آل زدگي

_ زن زائو را تا چهل روز تنها نمي گذاشتند .

_ تکه اي نان و قچي بالاي سر او قرار مي دادند .

_ نعل اسب را در زير چاله اي قرار مي دادند، پس تکه اي آهن ربا روي آن قرار مي دادند .

_ با نخ سياه و سفيد ناف بچه را مي بستند .

_ مقداري جو جلوي اسب كه در خانه زائو قرار داشت مي ريختند .

_ ديگي پر از آب مي كردند و در زير ننوي بچه قرار مي دادند .

_ لنگه كفشي پيش زن زائو مي گذارند .

_ زماني كه بچه متولد مي شود، اجازه نمي دهند فرد خسته به روي او وارد شود چون معتقدند بچه فم (Fam) مي شود، براي اين كار زماني كه مرددي اسب سوار با قطار تفنگ وارد مي شد، دم در خانه مي نشست، بچه را از زمين بلند مي كردند و به طرف مي بردند گاهي اين كار را تا سه بار تکرار مي كردند .

_ در روستاي ميشان زماني كه بچه اي متولد مي شود تا چهل روز اجازه نمي دهند هيچ فردي وارد خانه شود، اگر شخصي خسته ناخودآگاه به روي بچه وارد شود به نيت از بين بردن خستگي، مگس را در زير پا له مي كردند .

_ در روستاي شهنه اگر شخصي خسته وارد خانه مي شد، پشه را مي گرفتند، آن را له مي كردند با شير مادر قاطي مي كردند و مقداري از آن را در دهان بچه مي ريختند .

باورهايي در مورد تحقيق جنسيت جنين

_ ماري را كشته آن را از بالا به پايين پرتاب مي كنند اگر با شكم به زمين بيفتد بچه پسر است ولي اگر با كمر به پايين پرت شود دختر است .

_ اگر بچه پسر باشد درست راست شكم مادر است و اگر دختر باشد درست چپ .

_ گوسفندي را تميز مي كنند و با كرد آن را دو قسمت مي كنند، اگر سر استخوان فك آن گوشت باشد دختر است و گر نباشد پسر است .

_ اگر كمر زن صاف باشد پسر و اگر انحناء داشته باشد جنينش دختر است.

_ اگر مادر باردار شيريني بخورد بچه اش پسر است و اگر ترشي بخورد دختر است.